

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia lipca 2009 r.

**Pani
Grażyna KRULIK
Dyrektor
Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego
w Skierniewicach**

LLO-410-19-04/2009
P/09/166

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła kontrolę Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego w Skierniewicach, zwanego dalej „Szpitalem”, w zakresie sprawowania opieki nad matką i noworodkiem w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 lipca 2009 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Szpitala w zakresie zagadnień będących przedmiotem kontroli, pomimo stwierdzonych istotnych nieprawidłowości mających wpływ na kontrolowaną działalność.

Szpital sprawował opiekę nad matką i noworodkiem w oddziałach: położniczo-ginekologicznym oraz noworodkowym, zakwalifikowanych przez Łódzki Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) do II poziomu referencyjnego pismem z dnia 22 lutego 2008 r. znak ŁOWNFZWŚOZ/412/372.

¹ Dz.U. z 2007 Nr 231, poz. 1701 ze zm.

W złożonych do NFZ ofertach na 2009 r. wykazano, że Szpital spełnia wymogi w zakresie zatrudnienia lekarzy i pielęgniarek oraz wyposażenia w aparaturę i sprzęt medyczny dla II poziomu referencyjnego w dniu złożenia oferty i będzie je spełniać od początku obowiązywania umowy.

W ocenie NIK, Szpital nie spełniał wszystkich wymogów dla II poziomu referencyjnego określonych przez Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w załączniku nr 3 do zarządzenia nr 93/2008/DSOZ z dnia 22 października 2008 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju leczenie szpitalne, zwanego dalej „zarządzeniem nr 93”.

1. Zatrudnienie lekarzy i pielęgniarek w kontrolowanych oddziałach było niższe od określonego w zarządzeniu nr 93.

W oddziale noworodkowym powinni być zatrudnieni lekarze w wymiarze 3 etatów, posiadający specjalizację w dziedzinie neonatologii lub pediatrii lub w trakcie specjalizacji w dziedzinie neonatologii. W okresie rozliczeniowym styczeń – marzec 2009 r. w oddziale zatrudnionych było 2 lekarzy (w tym jeden na ½ etatu), spełniających wymagania określone w zarządzeniu nr 93.

Szpital zapewnił wprowadzić całodobową opiekę lekarską na oddziale noworodkowym we wszystkie dni tygodnia (sprawdzono na podstawie miesiąca marca 2009 r.), ale opieka ta była łączona z oddziałem pediatrii. W zarządzeniu nr 93 określono, że dla oddziału neonatologii opieka nie może być łączona z innymi oddziałami. Pani Dyrektor wyjaśniła, iż spowodowane to było brakiem specjalistów w dziedzinie neonatologii. W ocenie NIK, nie może to stanowić usprawiedliwienia odstępstwa od wymogów dla II poziomu referencyjnego, tym bardziej, że w ofercie wykazano spełnienie tego wymogu.

Zgodnie z wymogami określonymi w zarządzeniu nr 93 dla zapewnienia całodobowej opieki pielęgniarskiej w oddziale noworodkowym powinno być zatrudnionych 16 pielęgniarek. W marcu 2009 r. zatrudniano 13 pielęgniarek w pełnym wymiarze czasu pracy oraz zrealizowano 48 godzin korzystając z firmy zewnętrznej, co w przeliczeniu na etaty stanowiło łącznie 13,3 etatu. Pani Dyrektor wyjaśniła, że zapewniając opiekę pielęgniarską Szpital kieruje się wykorzystaniem łóżek w oddziale (w marcu 2009 r. – 51,9%) i dostosowuje ją do aktualnych potrzeb, a jeśli nie ma noworodków wymagających intensywnej opieki oraz opieki ciągłej i pośredniej, nie ma potrzeby utrzymywania personelu. NIK zwraca uwagę, że stosownie do § 1 ust. 2 umowy zawartej 27 stycznia 2009 r. z NFZ o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej – leczenie szpitalne, świadczeniodawca zobowiązany jest wykonywać umowę zgodnie z zasadami i na warunkach określonych w zarządzeniu nr 93;

2. W oddziale położniczo–ginekologicznym nie zapewniono wyodrębnionej opieki lekarskiej dwóch lekarzy w miejscu udzielania świadczenia we wszystkie dni tygodnia. W marcu 2009 r. od poniedziałku do piątku w godzinach 7,30 do 15,05 zapewniona była opieka przez 4 do 7 lekarzy, a po godzinie 15,05 oraz w soboty i niedziele w oddziale dyżur pełnił jeden lekarz posiadający specjalizację w dziedzinie położnictwa i ginekologii oraz uruchomiono tzw. „dyżury pod telefonem”. Pani Dyrektor wyjaśniła, że Szpital gwarantuje pacjentkom pełne bezpieczeństwo, a czas dotarcia lekarza nie przekracza 10 minut.
3. Oddział położniczo–ginekologiczny nie został wyposażony w kolposkop, kardiomonitor (dostępny w lokalizacji, a podczas trwania kontroli przeniesiony na oddział) oraz nie spełniał wymogu zapewnienia histeroskopu diagnostyczno–operacyjnego „w lokalizacji”. Również konsultant wojewódzki w dziedzinie położnictwa i ginekologii zwrócił uwagę na niewystarczające wyposażenie oddziału w aparaturę i sprzęt medyczny. NIK zauważyła, że Szpital podjął działania zmierzające do zakupu kolposkopu, a w planie zakupów na lata 2008 – 2012 zaplanowano m.in. zakup kardiomonitora i histeroskopu dla oddziału położniczo–ginekologicznego.
4. Oddział noworodkowy posiada 4 stanowiska intensywnej terapii noworodka i zgodnie z wymogami zarządzenia nr 93 powinien być wyposażony w 4 respiratory. W ofercie składanej do NFZ wymieniono 2 respiratory (20 i 30–letni), które podczas kontroli były uszkodzone. Pani Dyrektor wyjaśniła, że w oddziale używane są urządzenia typu CPAP (dwa zestawy) i zestaw Infant FLOW, które gwarantują większe bezpieczeństwo dla noworodków niż respiratory.

Oddział powinien być wyposażony przynajmniej w 6 strzykawek z jednym torem infuzyjnym albo w 3 z dwoma torami infuzyjnymi na każde stanowisko intensywnej terapii noworodka. Natomiast na jego wyposażeniu była tylko jedna pompa dwustrzykawkowa i trzy pompy jednostrzykawkowe na cztery stanowiska intensywnej terapii noworodka. NIK nie podzieliła stanowiska Pani Dyrektor przedstawionego w wyjaśnieniach, że Szpital posiada 55 pomp infuzyjnych, z których może korzystać również oddział noworodkowy, gdyż stosownie do zarządzenia nr 93 pompy te winny być na wyposażeniu oddziału.
5. Kontrolowane oddziały spełniały inne warunki określone w zarządzeniu nr 93, w tym m.in.: zapewniono stałą obecność lekarza specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, a w lokalizacji zapewniona była dostępność do specjalisty w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii oraz wyposażono sale chorych w systemie „matka z

dzieckiem” w urządzenia do mycia i pielęgnacji niemowląt. Ponadto zapewniono dostęp do bloku operacyjnego i wyodrębnionej sali cięć cesarskich Wykonywano pacjentkom partogramy i realizowano badania KTG przed i w trakcie porodu oraz zapewniono „w lokalizacji” wykonywanie badań laboratoryjnych i histologiczno – patologicznych. W oddziale noworodkowym wydzielono po cztery stanowiska: intensywnej terapii noworodka, opieki ciągłej dla noworodków po sztucznej wentylacji oraz opieki pośredniej dla noworodków niewymagających wsparcia oddechowego. Oddział wyposażony był w 6 inkubatorów oraz jednorazowe zestawy do obarczania odmy opłucnowej i do cewnikowania żyły pępkowej.

6. Stan zatrudnienia lekarzy w kontrolowanych oddziałach w marcu 2009 r. był zgodny z wykazanym w ofercie i umowie zawartej z NFZ. Z 12 pielęgniarek wymienionych w ofercie i umowie z NFZ, w marcu 2009 r. faktycznie zatrudnionych było 9 oraz 4 pielęgniarki niewymienione w tych wykazach. NFZ nie został poinformowany o zmianach w potencjale wykonawczym stosownie do § 2 ust. 1 pkt 1 i ust. 7 i 8 zawartej umowy.
7. Opracowany program dostosowania Szpitala do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej², stosownie do postanowień § 53 ust. 1 rozporządzenia, został zaopiniowany przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi i przedstawiony organowi prowadzącemu rejestr zakładów opieki zdrowotnej (Łódzkiemu Urzędowi Wojewódzkiemu). W programie założono dostosowanie do 31 grudnia 2012 r. m.in. sali porodowej, sali cięć cesarskich i częściowo sal chorych oraz wyposażenia do wymagań fachowych i sanitarnych. Realizując program, Szpital wyposażył wymienione pomieszczenia w baterie ciepłej i zimnej wody uruchamiane bez kontaktu z dłonią, dozowniki na mydło w płynie oraz w pojemniki na ręczniki jednorazowego użycia. Pozostało do wykonania wyposażenie brudownika w myjnie oraz wykonanie prac remontowo-budowlanych polegających m.in. na: przebudowie sali porodowej, przeniesienie sali cesarskich cięć do bloku operacyjnego (po rozbudowie) w wyznaczonej na stałe sali operacyjnej, przeniesienie gabinetu zabiegowego do innej sali oraz powiększenie OIOM noworodków o pokój po obecnym gabinecie zabiegowym.

² Dz. U. Nr 213, poz. 1568

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- zapewnienie całodobowej opieki lekarskiej na oddziale neonatologicznym we wszystkie dni tygodnia, bez łączenia jej z oddziałem pediatrii,
- zatrudnienie lekarzy i personelu pielęgniarstwa na oddziale noworodkowym zgodnie z wymogami zarządzenia nr 93 Prezesa NFZ,
- zapewnienie opieki lekarskiej dwóch lekarzy w oddziale położniczo – ginekologicznym we wszystkie dni tygodnia,
- dostosowanie ilości i jakości aparatury i sprzętu medycznego oddziału położniczo – ginekologicznego i noworodkowego do wymogów określonych w zarządzeniu nr 93,
- bieżące aktualizowanie danych o swoim potencjale wykonawczym przeznaczonym do realizacji umowy z NFZ;

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pani Dyrektor, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.